

תרגום מאמר שנכתב ע"י נתן (Niutek) אלדר אדלר ופורסם בכרך 3, עמוד 67 עד עמוד 69 בספר "יהודי ביאליסטוק" בשנת 2000.

עריכת הספר בוצעה ע"י: פרופסור אדם צ'סלאב דוברונסקי

הוצא ע"י הוצאת "Offset-Print", רחוב ברונייבסקי 14, ביאליסטוק, פולין.

מומן ע"י: ארגון להיסטוריה של פולין בביאליסטוק, חברת בנייה "Wersal Podlaski", עיריית ביאליסטוק ומר אהוד ברוניצקי.

קריירה צבאית

בשנת 1931/32 התחלתי כיתה א' בגימנסיה עברית בביאליסטוק ברחוב סינקייביצ'ה 79 (Sienkiewicza)

עד פרוץ מלחמת העולם השנייה הספקתי לסיים 4 כיתות בגימנסיה העברית ועם כניסת הצבא האדום לביאליסטוק ב-1939 הועברתי ללמוד בגימנסיה דרוסקין שהייתה בבניין הסמוך ממש על יד בניין המגורים שלנו. בגימנסיה דרוסקין שפת הלימודים הייתה פולנית, חלקית רוסית וקצת יידיש. עברית לא הייתה קיימת בגימנסיה זו.

ב-15 ביוני 1941 נסעתי למחנה קיץ בדרוסקניקי. לאחר פרוץ המלחמה כבר לא חזרתי לביאליסטוק לאימא שלי ואחותי. הייתי אז בקושי בן 14.5. את לימודי המשכתי בקאוקאז בבית ספר יסודי (10 כיתות). את תעודת סיום הלימודים (מין תעודת בגרות) קיבלתי בקיץ 1943. לאחר מכן גויסתי לצבא האדום, עברתי בית ספר לקציני לטייסים ת על נושא זה דבר כבר אחי פנחס אדלר בעדות שלו.

בדרגת סגן טייס השתתפתי בקרבות נגד גרמנים ובנובמבר 1945 הצלחנו אחי ואני לברוח מסיבות ידועות מברית המועצות למערב.

לאחר נישואי אחי ביולי 1946 החלטתי להגיע לפלסטינה גם אם אצטרך להגיע בדרך לא לגאלית וזה דרך איטליה. על מנת להשיג מטרה זו הצטרפתי לתנועה אצ"ל. האמנתי בכך שנסיוני בזמן המלחמה ובמיוחד היותי טייס יהיה לעזר לקבוצות הלוחמות וחולמות על הקמת המדינה היהודית. במשך מספר חודשים התאמנתי במחנה מיוחד למתנדבים בצפון איטליה. למזלי הנציגים מפלסטינה הצליחו לרכוש מסוחרים איטלקיים אנייה אמריקאית ישנה "Nadgewood" ובה הכניסו פי 3 אנשים ממה שניתן היה להכניס. וכך יצאנו לדרך "לארץ המובטחת" וזאת בתקווה שלא נטבע בדרך עקב משקל יתר או נופץ ע"י בריטים.

לאחר מספר שבועות, כאשר היינו מאד רעבים וקפואים הגענו לחיפה וזה ביום כאשר המון אנשים נשלחו ע"י הבריטים למחנה בעתלית. אני הייתי בין אלה שהצליחו לברוח לבריטים והגעתי לנמל חיפה. במקום נרשמתי לטכניון. במקביל נרשמתי לתנועת לח"י של יאיר שטרן שבראשה עמד יצחק שמיר (Jeziernicki), שאף הוא היה בוגר גימנסיה עברית בביאליסטוק והיה גם תלמיד של אבי. שמיר לאחר הרבה שנים היה ראש ממשלת ישראל.

קבוצה שלנו של לוחמים שהגיעו מחוץ לארץ לא הייתה אהודה בין הלוחמים הישראליים.

בשנת 1948, יום לפני הכרזת עצמאות ישראל התאחדה תנועת לח"י עם צה"ל. היו שם גם יחידות ראשונות של טייסים אליהם נתקבלתי.

במלחמה אכזרית ב-1948 יצא לנו להילחם נגד 7 ארצות ערביות, בלי מספיק נשק ועם כמות מינימלית של חיילים. בקרבות אלה נפלו הרבה חברה צעירים, כ-7,000 הרוגים, ו-30,000 פצועים.

כקצין טייס השתתפתי לאחר מכן במלחמת השחרור, בתעלת סואץ ב-1956, , במלחמת ששת הימים ב-1967, במלחמת יום כיפור ב-1973, במלחמת לבנון ב-1983.

בשנת 1956 נלחמנו עם צרפתים והייתי אחראי על 6 טייסות. לאחר מלחמה זו נשלחתי כנספח מטעם חיל אוויר למערב אירופה. בין המלחמות עבדתי בצרפת, גרמניה, איטליה, הולנד ומדינות אחרות. בתקופות אלה ישמנו והיינו שותפים בתכניות אשר אפשרו למדינת ישראל ליצור חיל אוויר הכי טוב בעולם וכל זה בזכות יותר איכות מכמות.

בשנים 1960-64 התאפשר לי ללמוד באוניברסיטת קולומביה בניו יורק, ארה"ב בה סיימתי בהצטיינות תואר מסטר מדעים בהנדסת תעשייה.

לפני מלחמת יום כיפור ב-1973 גויסתי בדרגת סגן אלוף. יצרתי עם כמה מחברי בית חרושת לחלקי חילוף למטוסים. במשך תקופה ארוכה הייתי נציג של חברת General Electric וחברות בינלאומיות אחרות.

רק ב-1992 בגיל 66 השתחררתי ממילואים לפנסיה ולמנוחה. אחרי 50 שנה בשרות הצבאי בישראל, מזה שנתיים עבור פולין. כפנסיונר אני בקשר תמידי עם מוסדות הדואגים לעוצמתה של מדינת ישראל.

חשוב להוסיף שב-1957 התחתנתי ואני אבא של שתי בנות נשואות ו-3 נכדים.

בשנת 1997 ביקרתי בפולין במשך 10 ימים.

נתן (Niutek) אלדר אדלר